

20.1.2012

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

20. 01. 2012

Julkisen hallinnon ICT-toiminto

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö VM047:17/2007 1814/00.01.00.01/2011

Lausunto ICT -varautumisen vaatimukset ohjeesta

Lausuntonaan Valtiokonttori toteaa, että ICT-varautumisen vaatimukset – ohje auttaa valtionhallintoa kehittämään yhdenmukaisesti ja systemaattisesti toimintoja ICT-varautumisen suhteen ja turvaamaan palveluiden jatkuvuus niin normaaliolojen häiriötilanteissa kuin poikkeusoloissa.

Valtiovarainministeriön ICT -varautumisen eVARE -hankkeessa tuotettiin VAHTI -ohje sekä luonnosversiot ICT -varautumisen vaatimuksista v 2009. Valtiokonttori on käyttänyt näitä vaatimuksia kaikissa keskeisissä ICT -hankinnoissa vuodesta 2010 alkaen ja todennut ne erittäin tarpeelliseksi. On erittäin hyvä, että nämä vaatimukset saadaan viimeistelyä ja virallistettua.

Ohjeessa on hyvin nostettu esille se seikka, että organisaatioiden toimintaa uhkaa ensisijaisesti normaaliolojen häiriötilanteet, joita vastaan suojautumalla muodostetaan hyvä perusta myös poikkeusoloissa tapahtuvalle toiminnalle. Tällöin tarvitaan varautumisen osalta lisätoimenpiteitä ainoastaan niiden toimintojen osalta, joiden tulee olla käytettävissä normaaliolojen ulkopuolella ja täten sijoittuvat silloin automaattisesti korotetulla tai korkealla ICT -varautumisen tasolle.

Ohje tuo hyvin esille, että varautuminen tulee olla osana viraston normaalia toimintaa ja tulosoajasta ja se tulee organisoida toimintaan lähtien työjärjestyksistä ja tehtäväkuvauksista.

ICT -varautumisen vaatimusten ryhmittely on selkeä ja ne muodostavat kattavan kokonaisuuden varautumisen vaatimuksista. Yleisvaatimuksia täsmentävät tasovaatimukset antavat lähtökohdat varautumiselle asettaviin vaatimuksiin niin perus- kuin korkealla tasolla. Tasovaatimuksille esitetyt esimerkit soveltamisesta selventävät vaatimusten sisältöä.

Vaatimusten kautta pystytään yhteismitallisesti arvioimaan varautumista ja muodostamaan tilannekuva varautumisen tasosta. Arviointien pohjalta pystytään seuraamaan tuloksellisuutta ja kustannustehokasta kehittämistä. Esitetyt tasot, vaatimukset ja niiden mukainen toiminta tukevat riskienhallintaa.

Ohjeessa ja tai sen saatteena lähtevässä kirjeessä tulisi vielä yksityiskohtaisemmin määrätä ministeriöitä luokittelemaan hallinnonalallaan käytössä ole-

20.1.2012

neenä vianselvityskykynä. Osalla toimijoista saattaa olla jäljellä ja käytettävissä vain enää muutama asiantuntija, jotka tuntevat hallittavan järjestelmän ja sen riippuvuudet kattavasti. Poikkeusolojen tai merkittävän normaaliolojen häiriötilanteen osalta aitona riskinä on se, että nyt käytössä olevilla kaupallisilla toimittajilla ei riitä palvelukyky tuottaa valtionhallinnon YTS:n mukaisia tai muuten elin- tai erittäin tärkeitä palveluita. Tämän takia tulisi tarkkaan harkita, mitkä ovat ne valtionhallinnon ydintoiminnot ja niitä tuottavat ICT -palvelut, joiden tuottamisesta valtiohallinnon tulisi huolehtia omin resurssein käyttäen omia konesaleja, ICT -palveluita, tietoliikenneyhteyksiä (TUVE/VN- ja VY-verkko) sekä omaa henkilöstöä. Tätä osittain kuvataan luvun 4.5.1 pilvikuvassa, mutta tätä voisi tuossa yhteydessä purkaa auki tarkemmin.

Ohjeessa on nostettu kattavasti esiin hankintojen merkitys niin tarvittavan tietoturvallisuuden kuin ICT -varautumisen toteuttamisessa. Ohjeessa todettu erillinen versio ICT -varautumisen vaatimuksista on tärkeässä roolissa siinä, että jatkossa kaikissa varautumista edellyttävissä hankinnoissa edellytetään toimittajaa huolehtimaan yhdenmukaisella tavalla varautumisen edellyttämistä vaatimuksista. Tällainen vaatimuskokonaisuus edellyttää säännöllistä päivittämistä, joka tulisi myös kuvata sopivaan yhteyteen.

Pääjohtaja

Timo Laitinen

Yksikönjohtaja

Juha Pietarinen